

Ratownik górski

541903

Inna nazwa zawodu: goprowiec

Zadania i czynności

Głównym zadaniem ratownika górskiego jest niesienie pierwszej pomocy osobom, które uległy wypadkowi, zachorowały lub zaginęły w górach. Pomoc ta aby była skuteczna musi być udzielona jak najszybciej.

Ratownik górski pełni całodobowe dyżury w stacjach GOPR-u (także telefoniczne) jak również patroluje tereny górskie. Jest on w ciągłej gotowości do natychmiastowego zorganizowania i podjęcia akcji ratowniczej niezwłocznie po uzyskaniu informacji o zdarzeniu w górach.

Po odebraniu zgłoszenia ratownik postępuje według ściśle określonych zasad. Przeprowadza wywiad uzupełniający, sprawdza schroniska w rejonie ewentualnego zaginięcia, posterunki policji, szpitale i tym podobne miejsca. Po zebraniu tych danych przekazuje zebrane informacje kierownikowi wyprawy. Poszukiwania rozpoczynają się wysłaniem patroli w przypuszczalne rejony zdarzenia. Organizuje się grupę lub grupy poszukiwawcze w zależności od sytuacji z wykorzystaniem najnowocześniejszego sprzętu jak nawigacji satelitarnej, pojazdów terenowych, śmigłowca. Podczas wyprawy utrzymywana jest stała łączność między grupami poszukiwawczymi a centralą. Po odnalezieniu poszkodowanego i udzieleniu mu pierwszej pomocy jeżeli stan jego zdrowia tego wymaga należy przetransportować go do szpitala. Po zakończeniu akcji sporządza się opis wyprawy.

Codzienna praca ratownika górskiego polega na patrolowaniu szlaków, tras narciarskich w celu zapobiegania wypadkom. Patrolowanie umożliwia niejednokrotnie szybsze dotarcie do miejsca zdarzenia i udzielenie pierwszej pomocy. Sposobem na zapobieganie wypadkom w górach są publikacje, prelekcje ostrzeżenia dla turystów i grup wycieczkowych. Każdy z ratowników jest przeszkolony z zakresu udzielania pierwszej pomocy.

Nad całością pracy ratowników czuwa naczelnik, to on rozdziela zadania, przyjmuje nowych pracowników odpowiada za podległą mu grupę ratowników i narzędzia pracy. Szef wyszkolenia odpowiada za stałe podnoszenie umiejętności i kwalifikacji ratowników jak również za wyszkolenie nowo przyjętych. Natomiast szef służby ds. bezpieczeństwa w górach zajmuje się organizowaniem akcji ratowniczych, patrolowaniem szlaków i tras narciarskich i oznakowaniem miejsc niebezpiecznych w górach.

Z uwagi na często trudne warunki terenowe i zmienne warunki atmosferyczne w swojej pracy ratownik górski posługuje się różnymi pojazdami, aby pomoc była jak najszybsza. Od nart począwszy, poprzez tobogany służące do zwożenia ludzi ze złamaniami, a na skuterach śnieżnych, qadach, samochodach terenowych i śmigłowcach skończywszy. Zwykle, rutynowe patrole ratownicy górscy wykonują najczęściej pieszo lub na nartach. Do niezbędnego wyposażenia goprowca należy apteczka ze środkami pierwszej pomocy, latarka, radiotelefon, lornetka, mapa topograficzna.

Ratownik w wielu wypadkach musi posiadać umiejętności posługiwania się sprzętem alpinistycznym, a także sprzętem umożliwiającym poszukiwanie zaginionych w jaskiniach górskich, włącznie ze sprzętem do nurkowania, który jest niezbędny w czasie akcji ratowniczych w jaskiniach wypełnionych wodą.

Ważnym zadaniem ratowników górskich jest ochrona środowiska górskiego.

Środowisko pracy

materialne środowisko pracy

Praca ratownika górskiego odbywa się przede wszystkim na wolnym powietrzu, lub w powietrzu (śmigłowce) – podczas akcji ratowniczych. Dyżury pełni w stacjach GOPR-u i schroniskach górskich. W związku z tym istnieje pewna uciążliwość wynikająca z konieczności przebywania w pewnych miejscach bez względu na panujące tam warunki atmosferyczne (np. wysoka lub niska temperatura, deszcze, brak oświetlenia). Uciążliwością jest również wymaganie od ratownika pełnej dyspozycyjności i gotowości udzielania pomocy o każdej porze.

W zawodzie tym istnieje zwiększone ryzyko zwichnięć i złamań kończyn oraz wszelkiego rodzaju urazów (np. kręgosłupa).

warunki społeczne

Praca ratownika ma głównie charakter zespołowy. Wymagane jest zdyscyplinowanie i współpraca podczas akcji ratowniczej. Zapewnia to szybką i efektywną pomoc poszkodowanym w wypadkach.

W tej pracy kontakty z ludźmi są niezbędne, często są intensywne.

Praca ratownikówniesie ze sobą niejednokrotnie ryzyko konfliktu z ludźmi wynika to ze specyfiki ich pracy.

warunki organizacyjne

Ratownik górski pracuje w zmiennym czasie pracy. Czasami jest to 6 godzin, czasami 24 godziny. Ta zmienność czasu pracy spowodowana jest tym, że ratownik oprócz dyżurów pracuje najczęściej wtedy, kiedy jest zła pogoda i kiedy otrzymał wezwanie w związku z zaginięciem czy wypadkiem. Praca odbywa się zarówno w dzień, jak i w noc. W pracy ratownika górskiego nadzorowany jest wybór głównych celów i zadań. W zawodzie tym istotne jest poczucie odpowiedzialności za zdrowie i bezpieczeństwo ludzi.

Ratownik w pracy zakłada ubranie odpowiednio przystosowane do specyfiki warunkówwjakich pracuje.

Wymagania psychologiczne

Ratownik powinien umieć współdziałać z innymi, jednocześnie niezbędne są samodzielność i umiejętność podejmowania szybkich i trafnych decyzji, wiążących się z odpowiedzialnością za zdrowie i życie ludzkie. Ratownik powinien panować nad swymi emocjami, które uniemożliwiają skuteczne i szybkie działanie. Niezbędna jest także

duża doza odwagi podczas pracy w trudnych i niebezpiecznych warunkach. Innymi przydatnymi cechami w zawodzie goprowca są wytrwałość, cierpliwość oraz dokładność.

Ratownika musi charakteryzować brak leku przed wysokością, zmysł równowagi, spostrzegawczość, szybki refleks, widzenie o zmroku. Ważne są w tym zawodzie dobra pamięć wzrokowa i wyobraźnia przestrzenna, przydatne podczas poszukiwania zaginionych w trudnym terenie, gdzie trzeba zapamiętywać trasy, orientować się w terenie.

Wymagania fizyczne i zdrowotne

Praca ratownika górskiego zalicza się do prac ciężkich, dlatego niezbędna jest w tym zawodzie wysoka ogólna wydolność fizyczna. Potrzebna jest bardzo dobra sprawność zmysły wzroku i słuchu. Niezbędna jest także duża sprawność narządów równowagi.

Istnieją bezwzględne przeciwwskazania do pracy w tym zawodzie osób niepełnosprawnych, osób mających kłopoty z układem krążenia, oddechowym, nerwowym, mięśniowym, mających lęk przestrzeni czy lęk wysokości.

Przeciwwskazaniem są choroby psychiczne, socjopatie, zaburzenia świadomości (padaczka), wady wzroku niepoddające się korekcji, wady słuchu oraz choroby ograniczające sprawność ruchową.

Warunki podjęcia pracy w zawodzie

W zawodzie tym nie ma bezwzględnych wymagań dotyczących poziomu wykształcenia, chociaż preferowane są osoby o wykształceniu medycznym. Jest to zawód prawie wyłącznie dla mężczyzn, ale zdarzają się wypadki przyjmowania do tej pracy kobiet.

Osoba chcąc podjąć pracę w zawodzie goprowca powinna zgłosić się do stacji terenowej Górskiego Ochotniczego Pogotowia Ratowniczego, musi ją jednak zarekomendować dwóch ratowników górskich.

Po pozytywnym rozpatrzeniu podania przez naczelnika grupy trzeba zdać egzamin wstępny (w danej stacji) z topografii, jazdy na nartach i z udzielania pierwszej pomocy. Po zdaniu egzaminu zostaje się ratownikiem kandydatem. Po dwóch latach, podczas których trzeba odbyć określoną liczbą godzin dyżurów stażowych, naczelnik kieruje kandydata na kurs 1. stopnia w centralnej stacji.

Po pozytywnym zdaniu egzaminów zostaje się ratownikiem ochotnikiem. Ratownicy zawodowi są w mniejszości, przeważają ratownicy ochotnicy, którzy za wykonywaną pracę nie otrzymują wynagrodzenia, ale korzystają z szeregu ulg (np. bezpłatne przejazdy wyciągiem narciarskim).

Preferowany wiek kandydata do zawodu to od 19 do 35 lat. Konieczne jest prawo jazdy kat. B.

Możliwości awansu w hierarchii zawodowej

W zawodzie tym możliwości rozwoju kariery zawodowej prowadzą od zwykłego ratownika, przez stanowisko starszego instruktora, szefa wyszkolenia do naczelnika

oddziału GOPR.

Możliwości podjęcia pracy przez dorosłych

Prace w zawodzie ratownika górskiego mogą podjąć osoby dorosłe o wysokiej sprawności fizycznej które nie przekroczyły 35 roku życia.

Możliwości zatrudnienia

Informacje będą sukcesywnie uzupełniane.

Zawody pokrewne

- ratownik pokładowy
- ratownik wodny
- strażak
- ratownik medyczny

Polecana literatura

Poradnik ratownictwa GOPR, PTTK 1983

Ratownik górski GOPR - kwartalnik